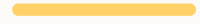

11. SINIF FELSEFE · 1. ÜNİTE

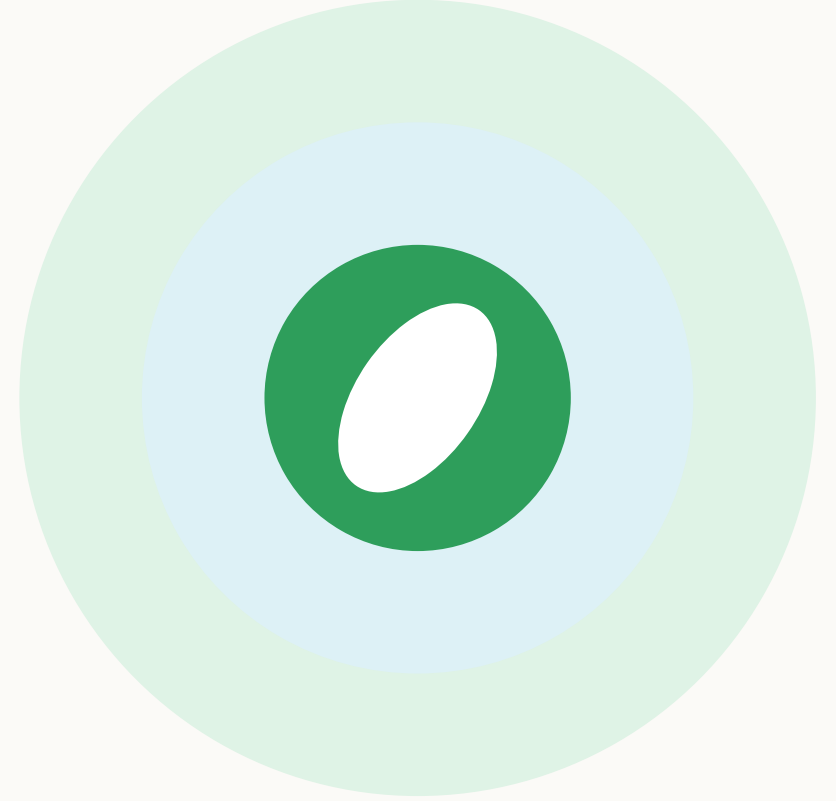
Çevre Sorunları ve Felsefe

- 1 Çevre ve İnsan İlişkisi
- 2 Çevre Etiği

Mustafa DEMİR

Felsefe Öğretmeni

KONU 1

Çevre ve İnsan İlişkisi

1

Çevre sadece doğa mı?

FOTOĞRAF

Dört küçük fotoğraf yan yana: bir göl, bir orman, bir köprü, bir bayram sofrası. Telifsiz kaynaklardan bulunacak.

Göl · orman · köprü · komşuluk

Hangisi çevre?

Çevrenin katmanları

Fiziksel çevre

doğal · yapay

Sosyokültürel çevre

Bilim ölçer, felsefe sorar

Göl yılda kaç metre çekildi?

Ne yapmalıyız?

Tek gece

**Bhopal ·
Hindistan**

2-3 Aralık 1984

**İlk gün ~4.000
ölü**

On yıllar

**Aral Gölü ·
Özbekistan**

1960'lardan beri

**Türler · tarım ·
göç**

Kaza mı, süreç mi?

**Tek gece | on
yıllar**

**Faili belli | faili
dağınık**

**İkisi de insan
eliyle**

Sorun nereden başladı?

**Rönesans · Bilimsel
Devrim**

Doğa bir makine

Sanayi İnkılabı

Doğaya iki bakış

Modern Batı

makine, kaynak

Kadim kültürler

değer, uyum

Kadim kültürlerde koruma

FOTOĞRAF

Dört küçük çerçeve: Zen bahçesi, Gölpınar Hitit Barajı (Çorum), Bursa Gurabahane-i
Laklakan, ağaçsız bir dağ çizimi. Fotoğraflar telifsiz kaynaktan bulunacak.

Zen bahçeleri

Hititler · Gölpınar

Vakıflar · leylek hastanesi

Mencius · Öküz Dağı

Felsefi sorular

**Doğanın kendi
değeri var mı?**

**Ahlaki
sorumluluğumuz
var mı?**

**Tüketmenin
ölçüsü ne?**

Kalkınma mı, doğa mı?

**Ekonomik
büyüme**

Ekolojik denge

**Sürdürülebilir
kalkınma**

Çözüm üç yerde

Teknoloji

Siyaset

İş birliği

Birlikte hareket

1987 Montreal

1992 Karadeniz

1997 Kyoto

2022 TDT

Bir yılda 53 milyar ton

Sera gazı · 2023

Çin · ABD · Hindistan · AB

Geçmişten bir ders

FOTOĞRAF

Süleymaniye Camisi fotoğrafı, büyük yerleştirilsin. Telifsiz kaynaktan bulunacak.

Süleymaniye Külliyesi

Taş · doğal havalandırma · su

Sürdürülebilir mimari

Sen ne düşünüyorsun?

Kalkınma ile doğa çatışırsa

hangisi önce gelir?

Kavramlar (1)

Çevre

İnsanı kuşatan, yaşamını etkileyen fiziksel, kimyasal, biyolojik, sosyal ve kültürel koşulların bütünüdür.

Fiziksel çevre

Doğal ve yapay unsurlardan oluşan, gözle görülüp dokunulabilen çevredir.

Doğal çevre

İnsan eli değmeden var olan göl, orman, dağ gibi unsurların oluşturduğu çevredir.

Yapay çevre

İnsanın doğayı dönüştürerek kurduğu köprü, fabrika, kent gibi yapılardan oluşan çevredir.

Sosyokültürel çevre

İnsan ilişkileri, gelenekler, dil ve değerler üzerinden şekillenen çevredir.

Çevre felaketi

İnsan faaliyetlerinin doğada ve insan hayatında geniş çaplı, kalıcı zarara yol açmasıdır.

Mekanik dünya görüşü

Doğayı parçaları çözülüp kullanılabilecek bir makine gibi gören anlayıştır.

Kavramlar (2)

İnsan merkezli doğa anlayışı

Doğayı insanın ihtiyaçlarını karşılayan bir kaynak olarak değerlendiren bakıştır.

Sürdürülebilir kalkınma

Doğaya zarar vermeden insan yaşamını iyileştirmeyi hedefleyen kalkınma anlayışıdır.

Sıfır atık

Atığı kaynağında azaltmayı, kullanılanı geri kazanmayı amaçlayan yaşam ve üretim biçimidir.

Sera gazı

Atmosferde ısıyı tutarak küresel ısınmaya yol açan karbondioksit gibi gazlardır.

Ahlaki sorumluluk

Kişinin eylemlerinin sonuçlarını üstlenmesi ve başkalarına zarar vermemekle yükümlü olmasıdır.

Ekonomik kalkınma ile doğayı korumak çatıştığında hangisine öncelik verilmeli? Görüşünü bir örnekle savun.